

## Bemærkninger til lovforslaget

### Almindelige bemærkninger

Hensigten med lovforslaget er, at der i en krisesituation sikres parlamentarisk kontrol med den politisk-militære udvikling, og at der bevares det størst mulige råderum for politiske løsningsmuligheder. Derfor foreslås en række bestemmelser, som i krigs- eller krisesituationer eller under ekstraordinære forhold tildeler ministre, regering eller andre myndigheder en række fuldmagter, ophævet.

I den såkaldte grå zone, som en politisk-militær krise jo er, er det uhyre vigtigt, at der sikres så stor politisk handleedygtighed som muligt. Blandt andet drejer det sig om at sikre, at der ikke sættes en eskalationsspiral i gang, som forhindrer nedtrapningskridt. Desuden er det vigtigt at hindre, at der i en sådan situation ad administrativ vej kan ske indskrænkninger i de demokratiske rettigheder. Med vedtagelse af dette lovforslag kan sådanne tiltag kun gennemføres efter vedtagelse i Folketinget med iagttagelse af de sædvanlige lovgivningsmæssige procedurer.

### Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

#### Ad § 1

##### Kommunernes styrelse

Ved ændringen af loven om det civile beredskab i folketingsåret 1984-85 blev der i loven indføjet regler, som betyder, at kommunalbestyrelser under krig og under »truende udsigt til krig« kan sættes fra bestillingen. Med den foreslåede ændring ønsker forslagsstillerne at ændre loven, således at den ikke vil kunne anvendes i den udefinerede grå zone, der i loven betegnes som »truende udsigt til krig«.

Definitionen af denne grå zone må nødvendigvis i høj grad basere sig på militære efterretningskilder, og selve afgørelsen af, om situationen er »truende«, må siges at være alt andet end entydig og vil i sidste instans altid være en politisk beslutning. Politikere og befolkning vil ikke have mulighed for at tage stilling til de efterretninger, som ligger til grund for en sådan beslutning. Derfor er

bestemmelsen aldeles udemokratisk. Den er nemlig skræddersyet til en situation, hvor de politiske magthavere ønsker visse politiske modstanderes indflydelse indskrænket ved at forhindre deres deltagelse i det kommunale selvstyre, eller hvor det danske militær, politi m.fl. eller et eller flere allierede lande ønsker internering af danske borgere, herunder kommunalbestyrelsesmedlemmer.

#### Ad § 2

##### Mobilisering

I § 9 i lov om forsvarets personel bemyndiges forsvarsministeren til under krig eller andre ekstraordinære forhold at foretage de nødvendige indkaldelser af personel. Med ophævelsen af denne bemyndigelse ønsker forslagsstillerne at hindre, at regeringen i en krise- eller krigssituation uden lovgivningsmagtens medvirken vil kunne forøge antallet af indkaldte værnepligtige, indkalde personel af reserven eller i det hele taget forøge det samlede antal soldater og officerer i de væbnede styrker.

I en såkaldt ekstraordinær situation eller krisesituation vil forøgelsen af de væbnede styrker ved indkaldelse af reserver umiddelbart blive betragtet som en optrapning af krisen, hvilket vil øge faren for, at der udbryder krig.

Skal man gøre sig håb om at styre en sådan krise, er det derfor nødvendigt at sikre parlamentarisk kontrol, således at den slags tiltag ikke iværksættes uden om lovgivningsmagten.

#### Ad § 3

##### Suverænitetsafgivelse til NATO

I henhold til lov om forsvarets organisation m.v. kan forsvarschefen efter bemyndigelse fra forsvarsministeren overdrage den operative ledelse af de militære styrker til chefen for forsvarets operative styrker.

Med lovforslaget ønsker forslagsstillerne at sikre, at der ikke i tilfælde, hvor chefen for forsvarets styrker er identisk med chefen for den dansk-vesttyske enhedskommando, kan ske en overdragelse